

Titlul lucrării:

Viila Cheia

Autor principal:

ateliercetrei

RO clientul, constructorul și meșterul ideal:

Înscrierea de față vizează prin natura clienților noștri, în fapt, simultan toate cele trei poziții ale acestei categorii: clientul, constructorul și meșterul ideal.

Capitolul 1: Rădăcini /// 1960'

Viila Cheia este, înainte de toate, o poveste de viață, despre valori și transmiterea acestora de la generație la generație. Livada care găzduiește casa de oaspeți este cea în care Iosif și-a petrecut o bună parte a copilăriei și pe care a moștenit-o de la tatăl lui, Jozef Vincze meșter zugrav și pietrar. Întâmplarea face ca el să fi zugrăvit casa bunicilor lui Paul, Simion și Susana Moldovan, undeva în a doua jumătate a anilor '60 și de aici s-a născut o povestioară nostimă. Jozef a dus-o pe Susana, o doamnă respectabilă, cu picioarele pe pământ, ce nu urcase nicicând pe un vehicul cu 2 roți, cu motocicletă să vadă lucrări realizate de el pentru a-i câștiga încrederea.

Capitolul 2: Fundații /// 2014

La mijlocul lui 2014 Iosif și soția sa Laura au deschis o discuție cu privire la dorința lor de a se întoarce în livada copilăriei. Să construiască ceva peste moștenirea primită, care să poată fi, la rândul-i, lăsat mai departe. O casă de oaspeți... nici mare, nici mică, care să aibă și o cămară pentru a păstra fructele, compoturile, dulcețurile, legumele și murăturile, dar mai presus de toate vinul... pentru că, asemenea celor dinaintea lor, Iosif și Laura doreau să 'pună pe iarnă' și să împărtășească cu alții bucuria adusă de roadele pământului.

Priveliștea superbă asupra văii Arieșului, din punctul cel mai înalt al livezii de caiși ce găzduiește Viila Cheia, stă la baza așezării și a formei casei de oaspeți. Construcția devine o barieră ce întârzie întâlnirea oaspeților cu priveliștea, dar o dată intrați în camera de zi, perspectiva forțată obținută de conformarea spațiului în plan și secțiune o dezvăluie în întregime. Camera de zi separă și orientează cele trei componente ale programului arhitectural: zona camerelor de cazare, zona destinată gazdelor și zona subsolului cu destinație mixtă. Subsolul ancorează și mai bine volumetria în sit fiind așezat într-o scobitură rezultată în urma exploatării, la scară mică, de gips și alabastru. Cele 5 camere destinate cazării oaspeților sunt orientate sud-estic și legate de livadă prin intermediul unor terase ce ascund o zonă de odihnă.

Lipsa de repere arhitecturale tradiționale și identitare a satului Cheia face ca proiectul să caute inspirație în arhitectura rurală arhaică românească. Un volum contemporan îmbrăcat în port popular: piatră pentru demisol, tencuială și lemn pentru zona parterului și draniță pentru învelitoare. Ne doream ca noua casă să încorporeze valori ale arhitecturii arhaice românești dincolo de fizic... să ofere locuri, în care să poți să te cuibărești cu o carte bună, în

care să te bucuri de un pahar de vin, din care să asculți 'păsările și vântul', unde seara se aprinde focul sau în care 'se întâmplă curcubeie pe cerul gurii' (@alina_filipoiu, 2021).

Capitolul 3: Deznădejde /// 2015/2016/2017

Proiectul a făcut subiectul a două sesiuni de aplicare în vederea finanțării. În ambele a fost declarat eligibil însă nefinanțabil. Speranța înfripării lui s-a estompat odată cu fiecare rezultat primit de la Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

2017 marchează participarea atelieretrei la un concurs ce ne-a oferit șansa de a poposi asupra valorilor 'oamenilor pământului' (Iorga, 1936), trăsătură care traduce caracterul țăranilor și apare într-o serie de romane reflectând abordarea înțeleaptă a locuitorilor satului și simțul perfect al proporțiilor. Această condiție poate fi observată în chiar esența culturii noastre, de la plămădirea celor mai comune obiecte până la formele, dimensiunile și alegerea materialelor care alcătuiesc mediul construit. Ceea ce ne-a preocupat atunci construia peste ceea ce am început în 2014 și anume identificarea unei metode care să ne permită crearea unei conexiuni aproape instante, de tip Proustian, cu trecutul, o arhitectură care nu are, aparent, nici o legătură formală cu acel trecut și totuși îl evocă.

Capitolul 4: Nădejde

2018 marchează sfârșitul așteptării și decizia lui Iosif și a Laurei de a edifica proiectul din resurse proprii. Odată cu această decizie am avut șansa de a rafina și aplica metoda studiată cu ocazia proiectului propus la concursul mai sus amintit. Termenul ekphrasis desemnează astăzi o descriere unei opere de artă într-un text literar (Vrânceanu, 2015). La origini, însă, desemna o 'descriere detaliată' a oricărui loc, lucru, persoană sau experiență. Curiozitatea noastră a fost să aflăm la ce rezultat am ajunge dacă, apelând la memorie sau descrierile literare ale unor autori precum Creangă, Rebreanu sau Slavici am 'construi' o realitate contemporană care să faciliteze acea conexiune de tip Proustian cu propriile rădăcini, chiar dacă ceea ce s-ar vedea nu ar fi deloc arhaic sau tradițional. Am operat cu această metodă de la exterior la interior, de la arhitectură la obiect, fie el de catalog sau pe comandă. Pornind de la configurarea volumetrică și distribuția finisajelor exterioare, a modului de colectare și scurgere al apelor pluviale, a configurării teraselor camerelor - inspirate de pridvor - care leagă fiecare cameră de soare și de 'inima satului' (Rebreanu, 1920) și trecând la modul de amplasare al paturilor cu poziționarea 'tripticului' la căpătâiul acestora evocând prezența credinței, mesele de cafea/ceai cu trei picioare, demifotoliile și corpurile de iluminat cu fire întinse și împletite și până la vatră și masă concepute ca și catalizatori sociali, toate gesturile construiesc conceptul casei de oaspeți: oferirea unei experiențe tradiționale Românești, în notă contemporană, turiștilor din întreaga lume.

Capitolul 5: Rădăcini-re

Bunicii și străbunicii noștri și-au construit casele cu propriile mâini, implicând întreaga familie extinsă. Urmând exemplul înaintașilor, Iosif și Laura au construit Viila Cheia implicați total de la trasare, fundare și zidire și până la finisarea pereților, a pardoselilor și construirea vetrei. Pe lângă calfe și zidari Iosif a fost și meșterul pietrar al șantierului iar Laura cea care ne-a readus întotdeauna pe firul narativ atunci când situația a impus schimbări de soluții arhitec-

turale. Copii noștri, Olivia și Toma, ne-au însoțit pe șantier, au “ajutat” la placarea și rostuirea vetrei și au luat parte la aprinderea luminilor. Pentru noi 2020 a ieșit din conul de umbră în momentul în care piscina a fost plină cu apă. Vizitele pe șantier au devenit mai răcoroase și am luat contact cu latura de gazdă a lui Iosif: spre surprinderea tuturor, el este și bucătarul casei de oaspeți.

Pentru că povestea asta este în primul rând despre viață, ciclicitatea ei, valori și transmiterea lor de la o generație la alta am abuzat de răbdarea și încrederea prietenilor noștri pentru a concepe și logo-ul casei de oaspeți. Imaginea stilizată a unui cais ce își întinde ramurile formând un cerc este acum embosată pe ceștile de cafea, brodată pe halatele de baie și uniforme devenind la fel de mult parte a povestirii precum vatra.

‘Și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți’ ar trebui să tragă cortina peste această povestire, însă narativul Viila Cheia devine mai bogat cu fiecare oaspete ce îi trece pragul și îi adaugă o nouă mlădiță din propria poveste trăită aici. Este interesant pentru noi, ca arhitecți, să fim părtași la modul în care lumea trăiește experiențele oferite de șederea la Viila Cheia. Este unul din puținele proiecte la care avem șansa de a observa modul de post-ocupare nu doar al clienților noștri ci, prin natura și adresabilitatea programului, al unui număr tot mai mare de persoane. Aparent acest proces marchează despărțirea de ceva la care am luat parte ca 'fauri ai pământului' de mai bine de șapte ani, dar pentru că oamenii gospodari nu se culcă niciodată pe-o ureche, Iosif și Laura plănuiesc noi locuri care să-ți bucure sufletul și să-ți înânte ochii, locuri la care vom pune și noi umărul și inima.

